

At: Aelodau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd Dyddiad: Dydd Gwener, 15 Mawrth 2024

Rhif Union: 01824 712589

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD, DYDD GWENER, 22 MAWRTH 2024** am **10.00 am** yn **Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo.**

Yn gywir iawn

G Williams
Swyddog Monitro

AGENDA

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGAN CYSYLLTIAD (Tudalennau 3 - 4)

Yr Aelodau i ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu ag unrhyw fater a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 MATERION BRYG

Hysbysiad o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion bryg yn unol ag Adran 100B (4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION (Tudalennau 5 - 14)

Derbyn cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd ar 27 Tachwedd 2023 (copi ynghlwm).

5 ARGYMHELLION Y GWEITHGOR 'SUT CYNHELIR CYFARFODYDD' (Tudalennau 15 - 36)

Ystyried adroddiad gan y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd, Steve Price (copi ynghlwm, ar Argymhellion y Gweithgor 'Sut Cynhelir Cyfarfodydd').

- 6 POLISI'R CYNGOR AR HYFFORDDIANT AELODAU** (Tudalennau 37 - 46)
Ystyried adroddiad am Bolisi'r Cyngor ar Hyfforddiant Aelodau (copi ynghlwm gan y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd, Steve Price.
- 7 TREFNIADAU CRAFFU RHANBARTHOL** (Tudalennau 47 - 60)
Ystyried adroddiad gan y Cydlynwyr Craffu ar Drefniadau Craffu Rhanbarthol (copi ynghlwm).
- 8 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL** (Tudalennau 61 - 62)
Ystyried adroddiad gan y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd, Steve Price, ar Raglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor a materion cysylltiedig (copi ynghlwm).

MEMBERSHIP

Y Cynghorwyr

Michelle Blakeley-Walker
Ellie Chard
Karen Edwards
Hugh Evans
Justine Evans

Martyn Hogg
Brian Jones
Delyth Jones
Cheryl Williams
Elfed Williams

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i,
(enw)

*Aelod /Aelod cyfetholedig o
(*dileuer un)

Cyngor Sir Ddinbych

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
(*dileuer un)

Dyddiad Datgelu:

Pwyllgor (nodwch):

Agenda eitem

Pwnc:

Natur y Buddiant:

(Gweler y nodyn isod)*

Llofnod

Dyddiad

Noder: Rhowch ddigon o fanylion os gwelwch yn dda, e.e. 'Fi yw perchennog y tir sy'n gyfagos i'r cais ar gyfer caniatâd cynllunio a wnaed gan Mr Jones', neu 'Mae fy ngŵr / ngwraig yn un o weithwyr y cwmni sydd wedi gwneud cais am gymorth ariannol'.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

DEMOCRATIC SERVICES COMMITTEE

Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo ddydd Llun, 27 Tachwedd 2023 am 10.00 am.

PRESENNOL

Y Cynghorwyr Ellie Chard, Karen Edwards, Hugh Evans, Justine Evans, Martyn Hogg (Cadeirydd), Delyth Jones a Cheryl Williams

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes (GW); Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd (SP); Swyddog Arweiniol – Tîm Cyrchfan, Marchnata a Chyfathrebu (SO); Swyddog Ymgysylltu â'r Cyhoedd (JS); Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol (LJ); Zoom Host (RT-J); a Gweinyddwr Pwyllgor (SLW)

Aelod Arweiniol dros Strategaeth Gorfforaethol, Polisi a Chydraddoldeb, y Cynghorydd Julie Matthews

1 APOLOGIES

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorydd Elfed Williams

2 DECLARATIONS OF INTEREST

Datganodd y Cynghorydd Ellie Chard fuddiant personol yn eitem 8 gan ei bod yn aelod o Gyngor Tref y Rhyl.

Datganodd y Cynghorydd Martyn Hogg fuddiant personol yn eitem 8 gan ei fod yn aelod o Gyngor Dinas Llanellwyr.

3 URGENT MATTERS

Dim.

4 MINUTES

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd ar 24 Mawrth 2023 a'r cyfarfod Arbennig a gynhaliwyd ar 9 Mehefin 2023.

PENDERFYNWYD cadarnhau cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd ar 24 Mawrth 2023 a'r cyfarfod Arbennig a gynhaliwyd ar 9 Mehefin 2023 fel cofnod cywir.

5 APPROVAL OF DRAFT COMMUNITY ENGAGEMENT POLICY AND DRAFT PUBLIC PARTICIPATION STRATEGY FOR PUBLIC CONSULTATION PRIOR TO RATIFICATION

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol dros Strategaeth Gorfforaethol, Polisi a Chydraddoldeb, y Cynghorydd Julie Matthews, yr adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol).

Roedd y Swyddog Arweiniol – Tîm Cyrchfan, Marchnata a Chyfathrebu, Sian Owen a'r Swyddog Ymgysylltu â'r Cyhoedd, Jo Sutton yn bresennol ar gyfer yr adroddiad.

Gofynnodd y Cyngor yn flaenorol am farn y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd Arbennig ym mis Mehefin 2023 ar y ddogfen ddrafft cyn i'r fersiwn derfynol gael ei pharatoi ar gyfer ymgynghoriad.

Roedd y Strategaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor sicrhau bod darpariaethau ar waith ond ni ddarparwyd unrhyw ganllawiau ar yr ymagwedd y dylid ei chymryd. Nod y Polisi oedd arwain swyddogion wrth ystyried ymagweddau at weithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori ac roedd y Strategaeth Cyfranogiad yn amlygu'r ddarpariaeth bresennol ac yn nodi meysydd i'w gwella a oedd i'w hadolygu'n barhaus.

Roedd y Polisi Ymgysylltu Cymunedol yn allbwn gofynnol o brosiect Cynllun Corfforaethol 2017-2022 – roedd pobl yn ymwneud â llunio a gwella gwasanaethau. Roedd hwn wedi'i greu yn dilyn adborth o'r arolygon preswylwyr nad oedd preswylwyr yn teimlo bod y cyngor yn gyson nac yn dryloyw yn ei ddull o ymgysylltu ac ymgynghori.

Roedd prosiect ymchwil 3 blynedd wedi'i ddatblygu.

Canfuwyd bod trigolion yn teimlo bod angen i'r cyngor ystyried eu barn. Nod y Polisi oedd darparu diffiniadau clir ar gyfer ymgysylltu ac ymgynghori y gellid eu defnyddio fel fframwaith i staff weithio iddo. Byddai'r Polisi Ymgysylltu Cymunedol a'r Strategaeth Cyfranogiad Cyhoeddus yn cael eu hadolygu o leiaf unwaith ar ôl pob etholiad Cyngor arferol.

Roedd gofyniad deddfwriaethol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 am Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd. Roedd y Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r cyngor nodi ffyrdd o hwyluso ymgysylltu.

Yn ystod ymchwil canfuwyd -

- mai dim ond tua 18% o bobl oedd yn gwybod pwy oedd eu Cynghorydd Sir.
- Nid oedd gan bobl ddiddordeb yn gyffredinol mewn mynychu cyfarfodydd Pwyllgorau'r Cyngor, er bod mwy o bobl â diddordeb yn ne'r sir.
- Byddai llai na 10% o bobl yn ystyried dod yn Gynghorydd.
- Bod rhaniad gogledd/de gyda phobl yn ne'r sir yn fwy tebygol o ystyried sefyll fel Aelod yn y dyfodol.

Wrth symud ymlaen, cyn 31 Mawrth 2024 mae'n rhaid i'r Cyngor ymgynghori a chyhoeddi ar wefan y Cyngor y Polisi Ymgysylltu a'r Strategaeth Cyfranogi.

Erbyn diwedd 2024 –

- defnyddio ymchwil arall megis yr arolwg rhanddeiliaid blynyddol i fonitro bylchau gwybodaeth a nodi cyfleoedd ar gyfer trawshyrwyddo.
- nodi ystod o dargedau eraill i'w cyflawni cyn yr adolygiad nesaf o'r Polisi Ymgysylltu a'r Strategaeth Cyfranogiad.
- gweithredu rhai adnoddau yn ffurfiol
- creu arweiniad penodol ar rai meysydd allweddol a fyddai'n cefnogi gweithrediad y Polisi.

Yn ystod y trafodaethau, codwyd y pwyntiau a ganlyn –

- holwyd a fyddai'r ddeddfwriaeth o fewn y Ddeddf Llywodraeth Leol yn cael cyllid. Cadarnhawyd bod y Ddeddf wedi creu nifer o ddyletswyddau na fyddai cyllid ar gael ar eu cyfer. Byddai'r cyllid a ddefnyddir yn dod o gronfa grant cynnal refereniw cyffredinol y Cyngor.
- Byddai aelodau lleol yn cael eu hysbysu cyn gwneud penderfyniadau ynghylch materion arwyddocaol sy'n effeithio ar eu wardiau. Roedd ymgynghori â chymunedau yn dibynnu ar y cwmpas. Yn anffodus, ni ellid mabwysiadu un dull i bawb ar gyfer pob penderfyniad a wneir gan y Cyngor. Cytunwyd y byddai angen cysondeb o ran ymgysylltu ag aelodau lleol.

Yn dilyn y drafodaeth, roedd -

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn cymeradwyo'r ddwy ddogfen i'w cyfieithu a'u dosbarthu i'r cyhoedd ar gyfer 'llyw terfynol' cyn ceisio eu cadarnhau a chymeradwyo eu gweithredu yn ddiweddarach.

6 MEASURES TO TACKLE INTIMIDATION AGAINST MEMBERS

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol dros Bolisi Corfforaethol a Chydraddoldeb, y Cyngorydd Julie Matthews, yr adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol). Croesawodd y Cyngorydd Matthews y broses i gefnogi aelodau.

Crynhodd Rheolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol, Lisa Jones, yr adroddiad.

Roedd yr adroddiad yn ymwneud â'r mesurau yr oedd y Cyngor wedi'u rhoi ar waith i gefnogi aelodau sy'n profi ymddygiadau gelyniaethus, bygythiol, difenwol neu dreisgar o ganlyniad i gyflawni eu rôl fel Cyngorwyr.

Roedd y dull hanesyddol o gefnogi aelodau a oedd yn gweld cam-drin tuag atynt fel "rhan o'r swydd" bellach wedi dyddio. Roedd marwolaethau Jo Cox a David Amiss yn ein hatgoffa bod angen cymryd aflonyddu a chamdriniaeth o ddifrif ac fel Cyngor ni fyddai rhai ymddygiadau dros drothwy yn cael eu goddef.

Polisi Llywodraeth Cymru oedd denu pobl o bob cefndir i ddod yn Gynghorwyr fel rhan o Gymru decach a mwy cynrychioliadol a chyfrannodd yr adroddiad hwn at hynny, fel bod unigolion a allai ystyried bywyd mewn gwleidyddiaeth ond sy'n cael eu digalonni gan nad oeddent yn gwneud hynny. eisiau bod yn darged ar gyfer

cam-drin, gellid bod yn sicr petaent yn profi cam-drin a bygyly personol, bod gan y Cyngor fframwaith ar waith a oedd yn gweithio'n ymarferol. Byddai hyn yn arbennig o bwysig pe bai'r Cyngor yn denu aelodaeth amrywiol.

Roedd neu argymhellwyd bod y mesurau canlynol yn cael eu rhoi ar waith:

- Penodi Pwynt Cyswllt Sengl (SPOC) o'r gweithlu presennol a fyddai'n dilyn y fframwaith a atodir yn Atodlen 1.
- Roedd tudalen Lles Aelodau bwrpasol yn y broses o gael ei chwblhau ar y fewnrwyd.
- Rhoddyd rhybudd i'r tîm Diogelwch Cymunedol ynglŷn â'r fframwaith a chydweithio'n agosach gyda Heddlu Gogledd Cymru ar y maes hwn fel eu bod yn ymwybodol y byddai SPOC yn ei le. Efallai y bydd cyfle i elwa o wybodaeth neu hyfforddiant.
- Byddai Arweinwyr Grwpiau yn cael eu briffio ar y fframwaith a'r dudalen Lles Aelodau newydd a byddai disgwyl iddynt raeadru'r fenter.

Nid oedd y SPOC yn cymryd lle rôl yr Arweinwyr Grwpiau ac unrhyw blaid wleidyddol wrth ddarparu cefnogaeth i'w Cynghorwyr. Roedd hi'n wir nad oedd Aelodau'n weithwyr cyflogedig oedd â hawl yn ôl y gyfraith i gael eu hamddiffyn rhag cam-drin ac aflonyddu yn y gweithle, fodd bynnag, safbwynt y Cyngor oedd na ddylai unrhyw un ddiodef ymddygiad o'r fath ac fel sefydliad mawr fframwaith cymesur. yn ei le i alluogi pob Aelod i gyflawni busnes y Cyngor a Ward heb ofn ond hefyd i fyw eu bywyd personol heb gyfyngiadau.

Byddai'r broses yn cael ei hadolygu ar ôl 12 mis.

Cadarnhawyd y byddai'r adroddiad yn cael ei gyflwyno ym mhob Grŵp Ardal Aelod i sicrhau bod yr holl aelodau'n cael gwybod am y manylion a roddwyd yn eu lle.

PENDERFYNWYD -

(i) bod yr aelodau'n cytuno i Un Pwynt Cyswllt gael ei benodi o'r gweithlu presennol a fyddai'n dilyn y fframwaith sydd ynghlwm fel Atodlen 1

(ii) adolygu'r broses ar ôl 12 mis

(iii) Arweinwyr Grwpiau i gael eu briffio ar y fframwaith a disgwylir i dudalen Lles yr Aelodau Newydd ac Arweinwyr Grwpiau raeadru'r fenter. (iv) pob aelod newydd i dderbyn gwybodaeth am y fframwaith hwn fel rhan o'r rhaglen hyfforddi a'r broses anwytho.

(v) adroddiad i'w gyflwyno i bob Grŵp Ardal Aelod er mwyn i aelodau fod yn ymwybodol o'r prosesau sydd mewn lle.

7 A REVIEW INTO "HOW MEETINGS ARE HELD"

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd, Steve Price, yr adroddiad (a gylchlythyrdwyd yn flaenorol).

Penderfynodd gweinyddiaeth flaenorol y Cyngor sut y byddai cyfarfodydd y Cyngor yn cael eu cynnal. Roedd hyn mewn ymateb i newidiadau yn ystod 2020 a 2021, cyfnod o gloi i lawr ar gyfer pandemig a oedd yn atal cyfarfodydd wyneb yn wyneb traddodiadol dros dro. Roedd newidiadau yn y gyfraith sy'n llywodraethu rhai cyfarfodydd Cyngor a phwyllgorau, a'r datblygiadau technegol a wnaed yn ystod y

cyfnod hwnnw, wedi caniatáu i fusnes gael ei gynnal gan ddefnyddio cyfarfodydd rhithwir neu hybrid.

Ym mis Rhagfyr 2021, ystyriodd y Cyngor llawn adroddiad ar “Gynigion i Aelodau fabwysiadu Ffyrdd Newydd o Weithio”. Roedd yr adroddiad yn amlinellu argymhellion y cytunwyd arnynt mewn Grŵp Gorchwyl a Gorffen aelodau a chan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a edrychodd ar yr agenda Ffyrdd Newydd o Weithio, gan ganolbwyntio'n bennaf ar sut y dylid cynnal cyfarfodydd aelodau, a'r offer TGCh sydd ei angen ar Aelodau.

O blaid cyfarfodydd rhithiol

- Roedd y Cyngor wedi datgan Argyfwng Newid Hinsawdd ac Ecolegol. Nid oedd gan gyfarfodydd rhithwir yr allyriadau carbon a gynhyrchwyd o deithiau aelodau a swyddogion i leoliadau cyfarfod.
- Gostyngiad mewn costau teithio.
- Gostyngiad yn yr amser a dreulir yn teithio i gyfarfodydd.
- Gallai cyfarfodydd rhithwir fod yn fwy hygyrch (gallai cyfranogwyr fynychu o unrhyw leoliad, ac roedd yr ymrwymiad amser yn gyfyngedig i amser y cyfarfod ei hun) ac yn debygol o hyrwyddo cyfranogiad mewn democratiaeth leol.

O blaid cyfarfodydd wyneb yn wyneb

- Teimlai rhai aelodau fod cyfarfodydd wyneb yn wyneb yn eu galluogi i gymryd rhan yn well mewn trafodaeth a gallu dehongli awyrgylch cyfarfod, neu iaith corff y cyfranogwyr.
- Roedd rhai aelodau'n methu'r manteision cymdeithasol o ryngweithio'n uniongyrchol â'u cyfoedion yn yr un lleoliad.
- Gallai unrhyw broblemau technegol effeithio ar y busnes sy'n cael ei gyflawni neu gyfranogiad y rhai sy'n profi problem dechnegol.

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd bod yr arweinwyr grwpiau presennol wedi penodi aelodau i weithgor (y “Gweithgor Sut y Cynhelir Cyfarfodydd”). Roedd y gweithgor hwn wedi cynllunio arolwg ar gyfer yr holl aelodau etholedig, aelodau lleyg ac Uwch Dîm Arwain y Cyngor. Roedd yr arolwg wedi'i agor ar 17 Tachwedd 2023. Dywedodd fod yr arolwg hefyd wedi pasio cwestiynau am brotocol cyfarfodydd hybrid y Cyngor.

Yn ystod y trafodaethau, codwyd y pwyntiau a ganlyn –

- Cwestiynwyd y broses pleidleisio yn ystod cyfarfodydd hybrid oherwydd mewn rhai cyfarfodydd cymerwyd galwad gofrestr ar gyfer aelodau a oedd yn mynychu o bell ond cynhaliwyd y pleidleisio electronig ar gyfer yr aelodau hynny a oedd yn bresennol yn bersonol yn y Siambr. Gofynnwyd a ellid mynd i'r afael â hyn fel bod y pleidleisio yr un fath boed yn bresennol yn bersonol neu ar-lein. Materion technegol oedd wedi achosi'r mater o ran pleidleisio ond roedd hyn yn cael ei brofi ar hyn o bryd a fyddai wedyn yn golygu proses pleidleisio gyson.
- Gofynnodd y Cadeirydd a oedd staff cymorth wedi'u cynnwys yn yr arolwg. Cadarnhawyd bod yr holl aelodau a'r UDA wedi'u cynnwys yn yr arolwg ond nid staff cymorth.
- Cadarnhawyd ei bod yn ofyniad cyfreithiol i ganiatáu i aelodau fynychu pwyllgorau ffurfiol sy'n wynebu'r cyhoedd o bell, sy'n golygu mai dim ond naill ai'n gyfan

gwbl ar-lein neu fel cyfarfodydd hybrid y gellid cynnal y cyfarfodydd hynny. Roedd y Cyngor wedi dewis cynnal y cyfarfodydd hynny fel cyfarfodydd hybrid.

- Nid oedd cyfarfodydd anffurfiol, mewnol aelodau etholedig y Cyngor yn dod o dan ddarpariaethau statudol y pwyllgorau cyhoeddus ffurfiol fel y gallai'r Cyngor ddewis sut i'w cynnal. Yn 2021 penderfynodd y Cyngor y byddai'r cyfarfodydd mewnol yn cael eu cynnal fel cyfarfodydd rhithwir oni bai bod rhesymau tra phwysig dros ddull gwahanol o gynnal cyfarfod.
- Byddai'r Gweithgor 'Sut mae Cyfarfodydd yn cael eu Cynnal yn cyfarfod eto i adolygu'r ymatebion i arolwg 2023.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn derbyn yr adroddiad a byddai'r Gweithgor Sut y Cynhelir Cyfarfodydd yn adrodd mewn Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn y dyfodol.

AR Y GORFFENNAF HON (11.30 A.M.) ROEDD EGWYL 10 MUNUD. AILYMGYNNULL Y CYFARFOD AM 11.40 A.M.

8 DRAFT ANNUAL REPORT OF THE INDEPENDENT REMUNERATION PANEL FOR WALES FOR 2024-2025

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol dros Strategaeth Gorfforaethol, Polisi a Chydraddoldeb, y Cynghorydd Julie Matthews, yr adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol).

Wrth adolygu'r adroddiad drafft, byddai'r pwyllgor yn ymwybodol o'r cynigion ar gyfer tâl aelodau a byddai'n gallu ymateb i'r Panel ar unrhyw faterion a godwyd yn adroddiad drafft y Panel Roedd disgwyl i'r Panel gyhoeddi ei adroddiad blynyddol terfynol ar gyfer 2024. – blwyddyn ariannol 2025 ym mis Chwefror.

Crynhodd Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd, Steve Price, y cynigion a osodwyd gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW).

Yn ystod y trafodaethau, codwyd y pwyntiau a ganlyn –

- Cynigiwyd bod y cyflog sylfaenol ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn cyd-fynd â thair rhan o bump o ystadegau 2022 Cymru o'r 'Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion yng Nghymru'. Byddai hyn yn arwain at y cyflog sylfaenol yn codi o £17,600 i £18,666 y flwyddyn.
- Roedd yr IRPW yn cynnig cynnydd cyfatebol i'r elfennau uwch gyflog h.y. y rhan o'r taliadau uwch gyflog y tu hwnt i'r cyflog sylfaenol a oedd ar gyfer rolau aelod Cabinet neu gadeirydd pwyllgor er enghraifft.
- Yn gyffredinol, byddai cynigion y Panel ar gyfer y cyflogau sylfaenol, uwch a dinesig yn cyfateb i gynnydd o 6% yng nghostau cyflog aelodau etholedig yn 2024 – 2025.
- Dywedodd yr aelodau y byddai'n bwysig gwneud mwy i roi cyhoeddusrwydd i pam a sut mae cynghorwyr yn cael eu talu.
- Byddai'n fanteisiol i bob cynghorydd ddarparu adroddiad blynyddol o'r gwaith y maent wedi ei wneud i sicrhau bod y cyhoedd yn ymwybodol o'r gwaith a wneir gan gynghorwyr.

- Cadarnhawyd na allai'r Cyngor wrthod talu'r cyflogau sylfaenol a nodir gan yr IRPW i'w aelodau.
- Dywedwyd bod angen gwneud y cyhoedd yn ymwybodol nad oedd Cynghorwyr yn dyfarnu codiad cyflog iddynt eu hunain ond yn hytrach ei fod yn benderfyniad a wnaed gan banel annibynnol.
- Cytunwyd y dylai cyfathrebiad fod yn barod i'w gynhyrchu pan fydd yr IRPW yn cyhoeddi'r adroddiad ym mis Chwefror 2024. Argymhellwyd bod Arweinwyr Grwpiau yn rhan o'r cyfathrebiad i'w gyflwyno ym mis Chwefror 2024.

O ran aelodau cyfetholedig neu leyg y Cyngor dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd fod yr IRPW wedi nodi'r newidiadau i arferion gwaith dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, gyda defnydd amlach o gyfarfodydd ar-lein byr neu gyrsiau hyfforddi yn aml yn ogystal â phwyllgorau mwy rheolaidd. cyfarfodydd. Roedd yr IRPW felly wedi cynnig y dylai fod hyblygrwydd lleol i benderfynu pryd y byddai'n briodol defnyddio cyfradd diwrnod neu hanner diwrnod, neu ddefnyddio cyfradd fesul awr lle byddai'n synhwyrol cydgrynhoi nifer o gyfarfodydd byr.

PENDERFYNWYD –

- Hysbysu Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol o sylwadau'r pwyllgor ar yr adroddiad blynyddol drafft.*
- Bod y Cyngor yn paratoi cyfathrebiad cyhoeddus ar y penderfyniadau terfynol a wnaed gan yr IRPW yn ei adroddiad blynyddol ym mis Chwefror 2024.*
- Mewn perthynas â chydabyddiaeth ariannol i aelodau cyfetholedig y Cyngor, mae'r pwyllgor yn cymeradwyo agwedd hyblyg sy'n caniatáu i'r swyddog priodol gymhwyso'r gyfradd briodol fesul awr, hanner diwrnod neu ddyddiol yn unol ag amgylchiadau a gofynion y rownd derfynol ar gyfer 2024-2025. adroddiad blynyddol yr IRPW.*

9 SINGLE TRANSFERABLE VOTE

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol dros Strategaeth Gorfforaethol, Polisi a Chydraddoldeb, y Cynghorydd Julie Matthews, yr adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol).

Ar 6 Mai 2022, daeth darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (Deddf 2021) sy'n ymwneud â'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy adeg ethol cynghorwyr i brif gyngor (cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol) yng Nghymru. mewn grym. Roedd y darpariaethau'n caniatáu i gynghorau benderfynu cynnal etholiadau gan ddefnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy yn hytrach na'r system fwyafrif syml, y cyfeirir ati'n aml fel y cyntaf i'r felin.

Nid oedd angen penderfyniad ynghylch a ddylid newid system bleidleisio'r Cyngor hwn. Pwerau nid dyletswyddau oedd y darpariaethau newydd. Fodd bynnag, pennwyd terfyn amser ym mis Tachwedd 2024 ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori a gwneud penderfyniadau pe bai'r Cyngor yn penderfynu newid y system bleidleisio.

Roedd y system Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy (STV) yn fath o gynrychiolaeth gyfrannol ac roedd gan ddarpariaethau STV Cymru wardiau aml-aelod, pob un â

rhwng 3 a 6 chynghorydd yn cynrychioli'r ward. Cynlluniwyd y system STV i ganiatáu mwy o ddewis i bleidleiswyr nag oedd yn bodoli mewn wardiau un aelod. O dan system y cyntaf i'r felin, dadleuwyd y gallai pleidleisiau i bleidiau neu ymgeiswyr lleiafrifol gael eu 'gwastraffu' gan nad oeddent yn cyfrannu at ethol unrhyw ymgeiswyr ac nad oedd y canlyniadau, felly, yn gymesur gynrychioliadol o'r etholwyr yn gyffredinol.

Byddai pob cyngor yn parhau i ddefnyddio system y cyntaf i'r felin oni bai ei fod yn penderfynu newid i'r system STV. Byddai unrhyw newid yn gofyn am benderfyniad a gefnogir gan fwyafrif o ddwy ran o dair o'r cyngor llawn, mewn cyfarfod a gynullwyd yn arbennig at y diben hwnnw, gyda hysbysiad ysgrifenedig yn cael ei roi o leiaf 21 diwrnod cyn y cyfarfod.

Pe bai'r cyngor yn dewis newid y system bleidleisio, byddai'n ofynnol iddo ddefnyddio'r system newydd ar gyfer y ddwy rownd nesaf o etholiadau cyffredin, am gyfnod o 10 mlynedd. Yn achos is-etholiad ar gyfer sedd wag achlysurol ar ôl i'r Cyngor newid i STV ond cyn i'r rownd gyntaf o etholiadau cyffredin gan ddefnyddio STV gael ei chynnal, byddai'r dull pleidleisio yn yr etholiad cyffredin blaenorol yn cael ei ddefnyddio. Ar ôl y ddwy rownd hynny, fe allai'r cyngor benderfynu dychwelyd i'r system bleidleisio flaenorol.

Pe bai'r cyngor yn arfer ei bŵer i newid y system bleidleisio, rhaid i'r cyngor hysbysu Gweinidogion Cymru a Chomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru am y newid. Ar ôl cael hysbysiad, byddai Gweinidogion Cymru yn cyfarwyddo Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru i gynnal adolygiad cychwynnol o ardal y cyngor. Roedd y darpariaethau ar gyfer yr adolygiadau cychwynnol hyn yn cynnwys ei gwneud yn ofynnol na fyddai nifer y cynghorwyr ar gyfer pob ward etholiadol yn llai na thri, ond dim mwy na chwech.

Yn ystod y trafodaethau, codwyd y pwyntiau a ganlyn –

- Cyn y gallai arfer ei rym i newid y system bleidleisio byddai'n rhaid i'r Cyngor ymgynghori'n lleol. Byddai hyn yn cynnwys ei etholwyr llywodraeth leol, pob cyngor dinas, tref a chymuned yn y sir ac unrhyw bobl eraill yr oedd yn eu hystyried yn briodol.
- Mynegwyd pryderon pe bai'r penderfyniad yn cael ei wneud i newid i STV y byddai hunaniaeth leol yn cael ei cholli oherwydd y wardiau mwy, yn enwedig gyda chynrychiolaeth a lleisiau ardaloedd gwledig yn cael eu gwanhau.
- Cytunodd yr Aelodau y byddai angen ymgynghori â'r holl grwpiau gwleidyddol i gael eu hadborth.
- Roedd yr Alban a Gogledd Iwerddon yn defnyddio STV a byddai llawer o wybodaeth yn cael ei chasglu gan gynghorau yn y gwledydd hynny.
- Byddai angen dealltwriaeth ehangach o'r broses gan mai'r consensws cyffredinol oedd y byddai'r STV yn ffafrio pleidiau gwleidyddol llai ac yn anfanteisiol i ymgeiswyr annibynnol ac ardaloedd gwledig.
- Awgrymwyd Gweithdy Cyngor i aelodau benderfynu a ddylid newid i STV. Yn y Gweithdy gallai aelodau wedyn roi arweiniad cadarn ynghylch a ddylid cymryd unrhyw gamau ar hyn o bryd neu fwrw ymlaen ag ymgynghoriad cyhoeddus gyda'r bwriad o ofyn i'r Cyngor llawn cyn Tachwedd 2024 i wneud penderfyniad ffurfiol ar newid y system bleidleisio i'r system STV.

- Awgrymwyd hefyd y gellid dosbarthu arolwg i aelodau a thrigolion ynghylch y ffordd ymlaen.

PENDERFYNWYD, yn amodol ar yr uchod, fod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd wedi ystyried adroddiad y Bleidlais Sengl Drosglwyddadwy a chytuno fel a ganlyn -

- (i) Argymhell bod Gweithdy'r Cyngor yn cael ei gynnal i hysbysu'r holl aelodau am y darpariaethau ar gyfer newid system etholiadol y Cyngor i'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy, ac i roi arweiniad ar sut y dylai'r Cyngor fynd yn ei flaen.
- (ii) Hwyluso ymglymiad yr Arweinwyr Grwpiau yn yr opsiynau pleidlais sengl drosglwyddadwy.
- (iii) Ystyried y posibilrwydd o gynnal arolwg o aelodau a thrigolion ar yr opsiynau pleidlais sengl drosglwyddadwy.

10 FORWARD WORK PROGRAMME

Cyflwynodd y Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd, Steve Price, Raglen Gwaith Cychwynol y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd (a gylchlythyrwyd yn flaenorol).

Nid oedd adroddiad ar "Bolisi Hyfforddiant Gorfodol i Gynghorwyr" wedi'i gyflwyno i'r cyfarfod hwn ond roedd arolwg i'w ddosbarthu i'r holl aelodau.

PENDERFYNWYD, yn amodol ar yr uchod, cymeradwyo Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

GORFFENNA Y CYFARFOD AM 12:55 P.M.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y cyfarfod	22 Mawrth 2024
Aelod Arweiniol	Y Cynghorydd Julie Matthews, Aelod Arweiniol Polisi, Cydraddoldeb a Strategaeth Gorfforaethol
Pennaeth Gwasanaeth	Catrin Roberts, Pennaeth Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl
Awdur yr adroddiad	Steve Price, Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Teitl	Argymhellion y Gweithgor: 'Sut y Cynhelir Cyfarfodydd'

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn sôn am drefniadau'r Cyngor ar gyfer cynnal ei gyfarfodydd ar lefel Aelodau.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Ychydig cyn etholiadau diwethaf y Cyngor, gwnaeth gweinyddiaeth flaenorol y Cyngor benderfyniadau am sut y byddai cyfarfodydd y Cyngor yn cael eu cynnal. Roedd hyn mewn ymateb i newidiadau yn ystod 2020 a 2021, cyfnod o gyfnodau clo oherwydd y pandemig a arweiniodd at oedi cyfarfodydd wyneb yn wyneb traddodiadol dros dro, newidiadau i'r gyfraith sy'n llywodraethu cyfarfodydd penodol y Cyngor a chyfarfodydd pwyllgor, a'r datblygiadau technegol a wnaed yn ystod y cyfnod hwnnw sydd wedi caniatáu i faterion gael eu trafod gan ddefnyddio cyfarfodydd ar-lein neu gyfarfodydd hybrid.

3. Beth yw'r Argymhelliad?

3.1 Bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ystyried a ddylid cyflwyno argymhellion y gweithgor, fel yr argymhellir ym mharagraff 4.9, i'r Cyngor llawn i'w cymeradwyo.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Ym mis Rhagfyr 2021, ystyriodd y Cyngor llawn adroddiad ar “Gynigion i Aelodau fabwysiadu Ffyrdd Newydd o Weithio”. Roedd yr adroddiad hwnnw'n amlinellu argymhellion a gytunwyd mewn grŵp tasg a gorffen i Aelodau a gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd a oedd yn edrych ar yr agenda Ffyrdd Newydd o Weithio, gan ganolbwyntio'n bennaf ar sut y dylai cyfarfodydd Aelodau gael eu cynnal, a'r offer TGCh oedd ei angen ar Aelodau. Roedd yr adroddiad a'r drafodaeth yng nghyfarfod y Cyngor yn ystyried pwyntiau o blaid cyfarfodydd ar-lein a phwyntiau o blaid cyfarfodydd wyneb yn wyneb.

O blaid cyfarfodydd ar-lein

- Mae'r Cyngor wedi datgan Argyfwng Newid Hinsawdd ac Ecolegol. Nid yw cyfarfodydd ar-lein yn arwain at allyriadau carbon a gynhyrchir pan fydd Aelodau a Swyddogion yn teithio i leoliadau cyfarfodydd.
- Gostyngiad o ran costau teithio.
- Gostyngiad o ran amser a dreulir yn teithio i gyfarfodydd.
- Gall cyfarfodydd ar-lein fod yn fwy hygyrch (gall cyfranogwyr fynychu o le bynnag maen nhw'n digwydd bod, ac mae'r amser wedi'i gyfyngu i amser y cyfarfod ei hun) ac maen nhw'n debygol o hyrwyddo cyfranogiad mewn democratiaeth leol.

O blaid cyfarfodydd wyneb yn wyneb

- Mae rhai Aelodau'n teimlo bod cyfarfodydd wyneb yn wyneb yn eu galluogi i ymgysylltu'n well â thrafodaethau a gallu dehongli awyrgylch cyfarfod neu iaith corff y cyfranogwyr.
- Mae rhai Aelodau'n gweld colli buddion cymdeithasol rhyngweithio'n uniongyrchol â'u cyfoedion yn yr un lleoliad.
- Gall unrhyw broblemau technegol effeithio ar y materion sy'n cael eu trafod neu gyfranogiad y rhai sy'n cael problem dechnegol.

4.2. Roedd y Cyngor yn cydnabod na allai gynnal cyfarfodydd cyhoeddus o'i bwyllgorau statudol fel cyfarfodydd wyneb yn wyneb. Roedd newidiadau diweddar i'r gyfraith yng

Nghymru yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnig presenoldeb o bell ar gyfer y cyfarfodydd hynny, gan adael dewis o gyfarfod ar-lein neu gyfarfod hybrid.

- 4.3. Yn ogystal â phrif gyfarfodydd cyhoeddus y Cyngor a phwyllgorau, mae Cynghorwyr yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o gyfarfodydd mewnol, i baneli a grwpiau a sefydlwyd gan y Cyngor i ymgynghori ac ymgysylltu ag Aelodau ar bynciau penodol. Nid yw'r cyfarfodydd hyn dan ofynion statudol y pwyllgorau cyhoeddus ac felly gall y Cyngor ddewis a fyddant yn cael eu cynnal fel cyfarfodydd wyneb yn wyneb, ar-lein neu hybrid. Yn 2021, penderfynodd y Cyngor y byddai'r cyfarfodydd mewnol hyn yn cael eu cynnal fel cyfarfodydd ar-lein fel dewis diofyn (oni bai bod gofyniad i gyfarfodydd penodol gael eu cynnal fel cyfarfodydd wyneb yn wyneb neu gyfarfodydd hybrid).

Gweithgor 'Sut y Cynhelir Cyfarfodydd' (2023)

- 4.4. Yn 2023, galwodd Arweinwyr Grŵp y Cyngor am ffurfio gweithgor aelodau newydd ar gyfer adolygu penderfyniadau 2021 drwy ystyried y fframwaith cyfreithiol a'r dewisiadau sydd ar gael er mwyn cyflwyno unrhyw argymhellion i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd a'r Cyngor llawn.
- 4.5. Penderfynodd y gweithgor, sy'n cael ei gadeirio gan y Cynghorydd Julie Matthews, gyhoeddi arolwg (ynghlwm fel Atodiad 1) i'r cynghorwyr, aelodau llewyg a'r uwch dîm arweinyddiaeth. Bu i'r gweithgor hefyd ystyried arferion da ar gyfer cyfarfodydd ar-lein a chyfarfodydd hybrid. Yn 2021, mabwysiadodd y Cyngor brotocol cyfarfodydd pwyllgor hybrid a ddyluniwyd i roi arweiniad i gyfranogwyr ac egluro disgwyliadau. Mae'r protocol sydd ynghlwm fel Atodiad 2, yn cynnwys diwygiadau a argymhellwyd gan y gweithgor.

Yr Arolwg

- 4.6. Mae Atodiad 1 yn cynnwys canlyniadau, dadansoddiad a chwestiynau'r arolwg, a ystyriwyd gan y gweithgor ym mis Chwefror 2024. Roedd yr ymatebion i'r arolwg yn dangos y byddai ymestyn yr ystod o gyfarfodydd a gynhelir fel cyfarfodydd hybrid yn apelio at nifer o Aelodau. Mae cyfarfodydd hybrid a chyfarfodydd ar-lein yn caniatáu i gyfranogwyr fynychu dros y we, felly gellid ystyried hybrid fel y dewis mwyaf ffafriol ar gyfer yr unigolion nad ydynt wedi dewis cyfarfodydd wyneb yn wyneb yn yr arolwg. Fodd bynnag, bydd cyfarfodydd hybrid yn cynnwys o leiaf rhywfaint o'r carbon,

costau teithio a chostau amser yr oedd y Cyngor yn awyddus i'w lleihau yn 2021, nodweddion nad ydynt yn gysylltiedig â chyfarfodydd ar-lein.

- 4.7. Bydd costau cyfarfodydd hybrid hefyd yn cynnwys presenoldeb swyddogion cefnogi ar y safle (i weithredu'r system hybrid a ddefnyddir ac ar gyfer y tasgau cefnogi cyffredinol sy'n gysylltiedig â defnyddio lleoliad cyfarfod wyneb yn wyneb). Mae ystod ac argaeledd ystafelloedd cyfarfod hybrid addas hefyd yn rhywbeth i'w ystyried.

Casgliadau'r Gweithgor

- 4.8. Roedd y gweithgor yn awyddus i hyrwyddo safonau uchel o ymddygiad a phroffesiynoldeb yng nghyfarfodydd hybrid cyhoeddus y Cyngor. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yn y newidiadau a gynhigir ar gyfer y protocol (Atodiad 2). Roedd y gweithgor o'r farn bod y defnydd eang o ryngweithiadau ar-lein wedi cael effaith negyddol drwy gyfyngu ar ddatblygiad perthnasoedd effeithiol rhwng yr Aelodau.
- 4.9. Roedd y gweithgor yn fodlon bod y trefniadau presennol ar gyfer cynnal cyfarfodydd mewnol ar lefel Aelodau ar-lein yn addas iawn. Fodd bynnag, roedd canlyniadau'r arolwg a safbwyntiau'r gweithgor yn cefnogi caniatáu i Grwpiau Ardal Aelodau unigol benderfynu sut y cynhelir eu cyfarfodydd.

Argymhelliad 1: Diwygio'r protocol cyfarfodydd hybrid fel y nodir yn Atodiad 2, er mwyn hyrwyddo safonau uchel o ymddygiad a phroffesiynoldeb mewn cyfarfodydd hybrid a chyfarfodydd ar-lein ar lefel Aelodau.

Argymhelliad 2: Cynnal cyfarfodydd mewnol ar lefel Aelodau (ac eithrio Grwpiau Ardal Aelodau) fel cyfarfodydd ar-lein, oni bai ei bod yn fwy manteisiol i'r Cyngor gynnal cyfarfod yn hybrid neu wyneb yn wyneb.

Argymhelliad 3: Caniatáu i'r Grwpiau Ardal Aelodau unigol benderfynu a gaiff eu cyfarfodydd eu cynnal wyneb yn wyneb, yn hybrid neu ar-lein. Wrth ddod i benderfyniad, dylai Grwpiau Ardal yr Aelodau roi sylw i gostau ychwanegol allyriadau carbon deuocsid, costau teithio ac amser swyddogion sy'n gysylltiedig â chyfarfodydd hybrid a chyfarfodydd wyneb yn wyneb.

Argymhelliad 4: Bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ystyried a ddylid cynnal unrhyw gyfarfodydd hybrid Grŵp Ardal Aelodau yn ystafelloedd cyfarfod hybrid rhydd y Cyngor yn unig, neu a fyddai modd cynnal cyfarfodydd hybrid Grŵp Ardal Aelodau o leoliadau allanol a logir.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

- 5.1. Mae'r materion sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn yn ymwneud â themâu'r Cynllun Corfforaethol, sef 'Sir Ddinbych sydd wedi cysylltu'n well' a 'Cyngor sy'n cael ei gynnal yn dda, ac sy'n uchel ei berfformiad'.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Mae paragraff 4.2 yn amlinellu'r prif elfennau cost sy'n gysylltiedig â sut y cynhelir cyfarfodydd. Mae'r rhain yn cynnwys allyriadau carbon, costau teithio a'r amser a gaiff ei dreulio neu ei arbed wrth i Aelodau a swyddogion fynychu cyfarfodydd. Byddai llogi ystafelloedd cyfarfod hybrid allanol ar gyfer cyfarfodydd Grwpiau Ardal yr Aelodau yn gost ariannol ychwanegol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

- 7.1. Nid oes angen asesiad o'r effaith ar les ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1 Y fforwm perthnasol ar gyfer adrodd ac ymgynghori ar y materion a godwyd yn yr adroddiad hwn yw'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

- 9.1. Nid oes angen Datganiad gan y Prif Swyddog Cyllid ar gyfer yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1. Roedd yr adolygiad 'Sut y Cynhelir Cyfarfodydd' gan y gweithgor yn ystyried manteision ac anfanteision pob fformat cyfarfod, a thrwy arolygu aelodau ac adolygu protocol cyfarfodydd hybrid y Cyngor, mae'n ceisio bod â mesurau priodol ar waith sydd â chefnogaeth yr Aelodau presennol.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

- 11.1. Byddai unrhyw benderfyniadau ffurfiol yn cael eu gwneud gan y Cyngor llawn, mewn ymateb i'r argymhellion gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

How Meetings are Held – Summary of Survey Responses.

This survey was sent out on 17th November 2023 until 12th January 2024. The survey went out on Microsoft Forms with an introduction that covered:

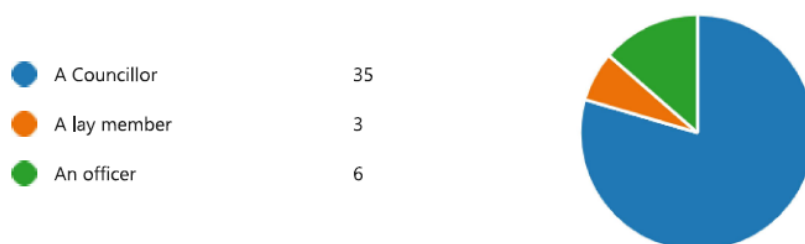
“This survey is being issued to all Councillors, lay members and the Senior Leadership Team officers of Denbighshire County Council. This survey seeks to provide the Council with information on the views of participants of the Council's discretionary meetings. These 'discretionary' meetings are the non-statutory meetings which are not open to the press and public.

Please note that responses to the questions and comments will be anonymised”.

In total during the above time frame 44 responses were received.

The following illustrates what responses were given for each question in the survey, taken directly from Microsoft Forms.

1. Please indicate whether you are:

Question 1 illustrates who has contributed to this survey, this survey was sent out to all councillors and lay members, and the corporate executive team and senior leadership team.

Q2. For each of the following meetings, please state how you would prefer the meetings to be held.

The following table illustrates the non-statutory meetings which are not open to the press and public the Council can choose how they are held. These are listed in the meeting column, and the green highlights represent the single most popular answer.

A breakdown for the above against Councillor, Officer or Lay Member responding can be found in the appendices.

Meeting	Face to Face	Hybrid	Virtual	I don't attend these meetings	Prefer not to say / no opinion
All Members Briefing	11	17	11	3	
Asset Management Group	2	15	10	16	
Capital Scrutiny Group	3	15	11	14	
Climate Change and Ecological Emergency Group	2	15	15	9	2
Corporate Parenting Forum	3	15	17	7	1
Council Workshops	15	14	14	1	
Joint Consultative Committee for Health and Safety Employee Relations	1	14	14	13	1
Member Area Groups	14	13	14	3	
Task and Finish Groups	10	12	15	5	1

Responses for All-Members' Briefings, the Asset Management Group and the Capital Scrutiny Group illustrate the popularity of a hybrid choice for those meetings.

The Climate Change and Ecological Emergency Group, and JCC responses were equally favouring hybrid or virtual.

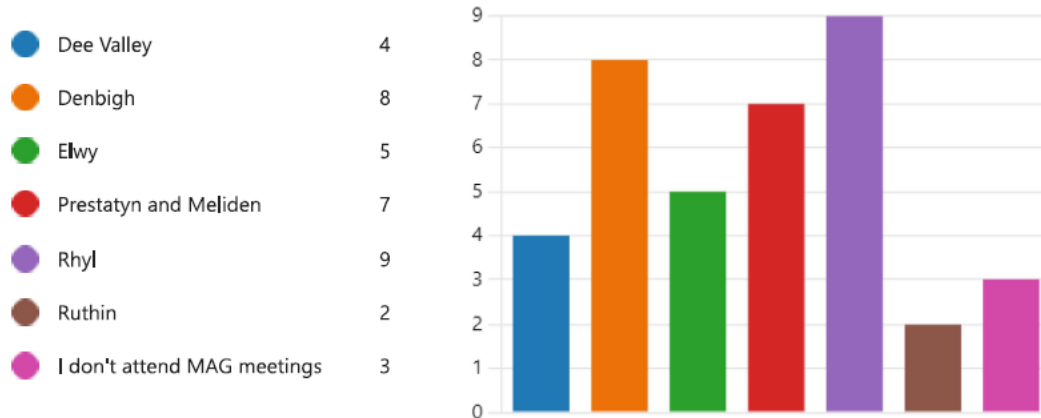
The single most popular choice for Council Workshops was face-to-face.

The responses for the Member Area Groups were very close for all 3 options and tied face-to-face and virtual meetings, with hybrid votes narrowly behind.

The survey favoured virtual meetings for Task and Finish Groups.

3. This question is for Councillors and Officers who attend Member Area Group meetings only.

Which Member Area Group (MAG) do you attend?

4. Please state how you would prefer your MAG meetings to be held?

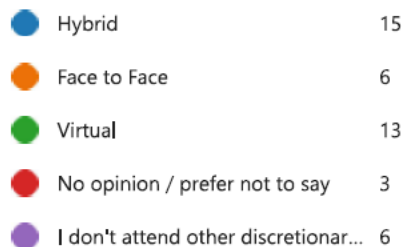

For questions 3 and 4 the table below shows how the survey responses were allocated across the six member area groups.

	Face to Face	Hybrid	Virtual
Elwy	2	1	2
Denbigh	4	3	1
Prestatyn and Meliden	1	3	3
Rhyll	2	3	4
Dee Valley	1	2	1
Ruthin	1	1	

Although the table above is the best data we currently have on the preferences for individual MAGs some caution is required owing to the size of some of the responses, particularly those for Ruthin MAG.

5. If you are a member of, or participate in other discretionary meetings (for example the Scrutiny Chairs and Vice Chairs Group, Service Challenges, the Strategic Equality and Diversity Group, Strategic Governance Board for Denbighshire Leisure Ltd, the Strategic Planning Group etc) how would you prefer those meetings to be held?

It is evident from the above figures that there are a range of other internal meetings where face-to-face meetings are not favoured and responses for hybrid, closely followed by virtual meetings were the most popular choices.

Q6. If you have answered Hybrid, Face to Face, or Virtual, please state which meeting or meetings your responses refer to, e.g. the Scrutiny Chairs and Vice Chairs Group.

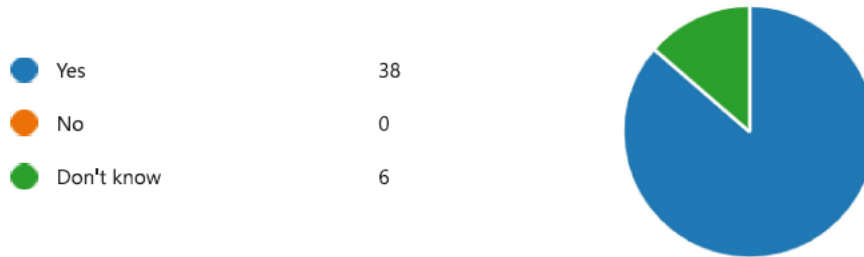
This table shows the main summary for the panels identified in question 5.

	Face to Face	Hybrid	Virtual
Service Challenge	2	3	2
Scrutiny Chairs and Vice Chairs	1	4	4
Strategic Planning Group	0	2	4

7. Are you aware that the Council has a protocol for participating in hybrid meetings?

8. If you answered 'Yes' to Question 7, do you think the hybrid meetings' protocol plays a beneficial role in hybrid meetings?

Q9. If you would like to leave comments on question 8, please do so here:

- A lot of Members (and some officers) don't have their cameras on when they attend meetings. I think that needs to be enforced more robustly.
- Sicrhau bod y camera ymlaen trwy gydol y cyfarfod. Sicrhau bod dim a all amharu ar allu aelod i ganolbwyntio ar y trafodaethau. *(Ensure that the camera is on throughout the meeting. Ensure that nothing impairs members' ability to concentrate on the discussions).*
- Lots more to do to make them as professional as should be.
- It allows greater participation however I believe people do not engage fully in hybrid meetings.
- The saving of travel.
- Enforcement of onscreen viewing of camera also in person must use microphone
- The only point i would make is that all attendees should have their cameras on, because that isn't always the case.
- Members of a committee should on the whole attend in person. It is OK for observers to be remote.
- Angen pwysleisio i Aelodau/Cynghorwyr i beidio a siarad ar-lein cy y cyfarfodydd pan mae aelodau'r cyhoedd yn debygol o fod yn bresennol. *(Need to emphasise to Members/Councillors not to speak online before the meetings when members of the public are likely to be present).*
- I do feel people need to be reminded about the protocol regularly.

10. Do you think improvements can be made to how virtual, face to face or hybrid meetings are held?

Q11. If you answered 'Yes' to question 10, or if you would like to leave your observations on the above question, please do so here:

A lot of the responses below relate to the ICT, however it must be highlighted that the enforcement of camera's being on has also been highlighted on multiple times within this question also.

Responses:

- The tech could be more reliable. I think the Chair needs a separate screen on their desk showing all virtual attendees.
- Improve Hybrid facilities at County Hall
- The requirement to have cameras on. Also, for hybrid meetings, usually the Chair will take all requests to speak in the room and then move to those online, and I wonder whether that is right? When I say that all discretionary meetings should be virtual, I mean. However, there is a place for face-to-face meetings at times. It creates a different dynamic that can be very beneficial. For example, the Members workshop on 17th Nov was very good, and I think it had more impact because it was face-to-face.
- Technology didn't work on one occasion when I was meant to address a Performance Scrutiny meeting. Also, when I chair meetings in the Council Chamber, the names shown on the screen of members / officers attending virtually is too small to read.
- Better discipline, technical capability,
- Faultless system needed. Speaking into the mic needs to be much better. Members backgrounds need to be sorted before going live. Some chairs need to chair much better. Stop the online chatter before a meeting that can be heard by all, including the public, in the chamber. Chairs taking as much notice of online participants as in person ones e.g. for proposing /seconding/speaking in general.
- IT improvements so they run smoothly but accept there will always be glitches.
- I think all councillors should attend full council face to face but have hybrid as an emergency. There are only 7 meeting a year and I think councillors should make the effort to attend.
- Meeting minutes for attendance should distinguish between in person and virtual.
- More Community participation
- Chair should insist on cameras being on, or people leaving the meeting.
- Quite often, members who attend virtually and raise their virtual hand to make a comment are not noticed. This can be very frustrating.
- General Point: I have said Virtual for All Member Briefings & Council Workshops....HOWEVER whilst the majority should be virtual, some need to be face to face depending on the topic.
- Better use of mobile equipment to make hybrid possible in other locations.
- Connectivity issues.
- Cameras on always with DCC logo as the background. No voting permitted unless its beyond doubt that a Councillor has fully participated in the debate. Failure to attend 3 or more meetings during the year would then call into question the position of that councillor/s position on a committee/group.
- Refine IT issues.
- Volume of some speakers is a real issue! Some softly spoken speakers are virtually inaudible! This matter really does need addressing please.
- If it's webcast, Ban eating/drinking on camera.

- The requirement for cameras to be on for committee members attending remotely should be more vigorously enforced.
- Better quality sound
- Voting should be the same method for in-person or virtual attendees (roll call or voting button).
- Participants need to understand that conversations between people who are attending virtually can be heard by all, including any members of the public who are observing meetings in the Chambers. Can be embarrassing when people are chatting inappropriately.
- Virtual or Hybrid attendance should be via formal DCC IT accounts unless specific circumstances. Some members dial in as guest at each and every meeting.

Appendix 1 (to the survey document)

The following tables provide more information to Q2 which asked, for each of the following meetings, please state how you would prefer the meetings to be held. The following tables show who responded:

All Members Briefing:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	10		1
Hybrid	15	1	2
Virtual	8		3
Don't attend these meetings	1	2	
Prefer not to say / no opinion			

Asset Management Group:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	2		
Hybrid	14	1	
Virtual	10		
Don't attend these meetings	8	2	6
Prefer not to say / no opinion			

Capital Scrutiny Group:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	3		
Hybrid	14	1	
Virtual	10		1
Don't attend these meetings	7	2	5
Prefer not to say / no opinion			

Climate Change and Ecological Emergency Group:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	2		
Hybrid	14	1	
Virtual	13	2	2
Don't attend these meetings	3		4
Prefer not to say / no opinion	2		

Corporate Parenting Forum:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	3		
Hybrid	13	1	1
Virtual	16		1

Don't attend these meetings	1	2	4
Prefer not to say / no opinion	1		

Council Workshops:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	15		
Hybrid	11	2	1
Virtual	9		5
Don't attend these meetings			
Prefer not to say / no opinion		1	

Joint Consultative Committee for Health and Safety Employee Relations:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face			1
Hybrid	13	1	
Virtual	13		1
Don't attend these meetings	7	2	4
Prefer not to say / no opinion	1		

Member Area Groups:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	11		3
Hybrid	12	1	
Virtual	12		2
Don't attend these meetings		2	1
Prefer not to say / no opinion			

Task and Finish Groups:

	Councillor	Lay Member	Officer
Face to Face	9		1
Hybrid	11	1	
Virtual	12		3
Don't attend these meetings	1	2	2
Prefer not to say / no opinion	1		

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

DENBIGHSHIRE COUNTY COUNCIL

HYBRID / VIRTUAL MEMBER COMMITTEE

MEETINGS PROTOCOL

1. PURPOSE OF THE PROTOCOL

- 1.1 The purpose of this protocol is to provide guidance to Members and the public as to the processes to be undertaken by the Council when conducting hybrid and virtual member-level committee meetings.
- 1.2 Hybrid meetings are a combination of face-to-face meetings and virtual meetings, whereby attendees ~~some Members, officers and the public attend the Council Chamber and some members may~~ attend remotely online or from a central meeting room.
- 1.3 During hybrid and virtual meetings, all participants will be able to see and hear each other and where used translation facilities will be available for all.

2. GENERAL PRINCIPLES

- 2.1. The Local Government and Elections (Wales) Act 2021 requires the Council to make and publish arrangements that enable persons who are not in the same place to attend meetings of the Council. This provision in effect requires hybrid meetings for full Council and the public principal committee meetings. The Council has discretion over how it holds its internal member-level meetings.
- 2.2. To ~~continue to ensure~~ promote the public and press ~~have~~ access to public meetings of the Council and to ensure transparency of decision-making, principal committee meetings will be live streamed ~~simultaneously~~. Recordings will be uploaded to the Council's website for public record and be available for viewing for 6 months from the date of the meeting.
- 2.3. All voting will be carried out either by affirmation of the meeting, by using the electronic voting systems s available, for example within the Council Chamber and on the virtual meeting platform in use, or by means of a roll-call of all Members present both remotely and in person.
- 2.4. All voting results will be announced by the Chair before moving to the next item of business.
- 2.5. Underpinning this Protocol are the fundamental principles that conduct shall be compliant with the Code of Conduct for Members and that the integrity and security of any confidential information is maintained.

- 2.6. Hybrid and virtual meetings will follow the Council's usual meetings practice in terms of publication of agendas and reports, and they will follow normal procedural rules in the Constitution where possible.
- 2.7. A fundamental principle is that the attendance of a Member or an Officer is equally valid irrespective of whether they are attending in the Council Chamber or from a remote location. It will not be appropriate for any Member to make any adverse comment or inference in respect of any other Member or Officer's chosen location for attendance. However, a member chairing a hybrid meeting or an officer with a prominent role at a hybrid meeting is encouraged to consider it good practice to be present in the meeting room whenever possible.
- 2.8. No member will record the proceedings of any meeting, which, for the avoidance of doubt includes all ~~virtual~~remote and hybrid meetings whether open to the public or not, without notifying and seeking the consent of the members and officers attending the meeting.
- 2.9. Meetings which are being webcast to the public will be recorded by Democratic Services and made available on the Council's website.

3. PROTOCOL FOR HYBRID & VIRTUAL MEETINGS

- 3.1. Council will operate hybrid meetings using ~~its~~the hybrid video conferencing and webcasting facilities within the Council ~~Chamber~~to enable both remote attendance and physical attendance at meetings.
- 3.2. Prior to the meeting, Democratic Services will ensure that all Members, relevant officers and any other relevant participating individual have been invited to join the meeting and have been informed as to how they must connect to the meeting.
- ~~3.3. Any Member wishing to attend in person will need to give prior notice to Democratic Services as soon as possible that s/he wishes to attend in person~~
- ~~3.4.3.3.~~ Members attending remotely will be expected to join the meeting ~~at least ten minutes~~ before the proposed start time for the meeting to ensure that they are able to connect and that the translation channel may be tested.
- ~~3.5.3.4.~~ If a quorum is achieved the meeting will proceed in any event, notwithstanding ~~a Member's or any~~ Members' failure to achieve a connection. If a Member joins the meeting at a later time they must make themselves known immediately to the Chair~~man~~ and comment and vote only on those complete agenda items remaining.
- ~~3.6.3.5.~~ When attending remotely, Members need to use their best endeavours to remain on-line throughout debates and during voting in order to maintain the integrity of the decision-making process and to reduce the opportunity for legal challenge of any decision.

- 3.6. When attending remotely, Members and any participants must ensure that the room from which they are accessing the ~~remote~~ meeting is suitable in terms of privacy and that no disturbance occurs during the course of the meeting as it is important to ensure the appropriate a degree of formality is accorded to the meeting being attended. Remote attendees at meetings of full Council and the principal committee meetings are expected to conduct themselves in the same manner as they would if they were attending the meeting in the Council Chamber. in the proceedings. It must be remembered that as proceedings will be live, viewers will effectively be able to view you working in your home.
- 3.7 When attending remotely, Members must access the meeting individually via their Council issued equipment and ensure use a suitable Denbighshire County Council video background. Members are able to make use of other Council facilities to ensure a stable internet connection. ~~but they must liaise with Democratic Services in advance of the meeting giving sufficient time for such arrangements to be made.~~
- 3.8 If remote attendees declare a personal and prejudicial interest in a particular item, in order to continue to comply with the Code of Conduct for Members, they will be removed from the meeting by the Democratic Services Officer and placed in the 'waiting room' for the duration of the relevant item. The Democratic Services Officer as moderator can also add and remove other attendees such as public speakers. If attendees are in the chamber / meeting room, they will physically leave the chamber / meeting room for the duration of the item.
- 3.9. During the meeting whilst a Member attending remotely is not speaking, their microphone should be set to mute and this should be clicked to un-mute (sound) when s/he is invited to speak by the Chair~~man~~. Members should avoid setting their devices to the highest volume, sit too close to the microphone, have other electronic devices operating or shuffle papers in front of the microphone as this is likely to cause feedback. Committee Members ~~shouldare encouraged to~~ keep their cameras on at all times in order that they may be seen to be present by other participants and members of the public throughout debates and voting. ~~However, it is recognised that if a Member is experiencing poor connectivity it may be necessary to turn their video off. At the chair's request a Member may turn their video off in order to improve the quality of their audio link when the member is speaking. It is expected that the camera will be turned back on after the member has finished speaking.~~
- 3.10. Members recognise and accept that their microphones may be switched off remotely by Democratic Services Officers if they have been left on inadvertently when the Member is not speaking.
- 3.11. Members should ensure that the name that appears on screen in connection with their image should be their full name and include the title Councillor in order that the public and other attendees can identify elected members.
- 3.12. It is accepted that the Chair plays Tudalen 33 the orderly conduct of the committee meeting. Chairs will be fully supported by Democratic Services.

officers and the Monitoring Officer to enable the Chair to conduct the meeting in accordance with the Rules of Procedure and the principles of this Protocol.

- 3.13. At the start of the meeting, the Chair will ensure that the system allows everyone to participate. The Chair will make an introduction to the meeting and provide a reminder of the meeting arrangements and this protocol.
- 3.14. Given the nature of hybrid meetings the Chair will ensure that every member has the opportunity to participate in the meeting and that members are called to speak in the order that they indicate their wish to do so wherever they are attending the meeting from. Members who are attending remotely should use the 'raise hand' function to indicate that they wish to speak. Democratic Services officers will assist the Chair in monitoring the requests to speak. ~~The Chair must allow officers to speak if they indicate that they wish to do so.~~
- 3.15. Members' use of the 'chat' function should be restricted to issues such as informing the meeting that they are leaving temporarily or permanently, or that they are having connectivity issues. The 'chat' function should not be used to make contributions to the debate as all debate should be through the Chair, or to send informal messages to other attendees. Members are reminded that 'chat' messages ~~may~~ will be inappropriately visible to viewers of the meeting.
- 3.16. In relation to reports that are presented that are deemed exempt from publication, Members will be reminded that the item is an exempt report and asked to vote to recognise this accordingly. If the debate then proceeds in 'Part II', Members must ensure that they are able to strictly maintain the privacy of the proceedings at their location. ~~Any~~ The live webcasting link will cease before the item commences and therefore there may be a hiatus in proceedings to ensure that no recording is taking place. Individuals who are not entitled to be present during the item will physically leave the meeting in the Chamber / meeting room, and will be removed from the virtual meeting by the Democratic Services Officer.
- 3.17. If connectivity is lost for any remote attendee during the proceedings so that the quorum is not met, the Chair~~man~~ will require the meeting to be paused in order to allow re-establishment of connectivity if at all possible. If it proves impossible to re-establish connection for a sufficient number of Members to reach a quorum, the meeting will be adjourned to a later date. The Chair~~man~~ will make every effort as is reasonable to enable those Members experiencing connectivity problems to take part in the debate.
- 3.18. Public speakers will be contacted by Democratic Services in advance of the committee meeting to establish whether they wish to attend a public hybrid meeting in person or remotely. Remote attendees will be provided with a link to the meeting. All remote public speakers will be invited to join the meeting when they enter the 'waiting room' but must remain in mute mode and not speak unless invited by the Chair to do so. The Chair will invite each speaker to begin their presentation at the appropriate time. Where appropriate public ~~s~~Speakers ~~may be~~ are requested to provide their presentation in writing to the Chair in advance of the meeting. In the event of issues with connectivity, the

Chair ~~would then~~ read the speaker's presentation on their behalf. Public ~~S~~speakers will then 'leave' the meeting following the relevant agenda item, if necessary with support from the meeting host.

3.19. ~~Members of the press will be able to view the livestream of the meeting.~~

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y cyfarfod	22 Mawrth 2024
Aelod Arweiniol	Y Cyngorydd Julie Matthews, Aelod Arweiniol Polisi, Cydraddoldeb a Strategaeth Gorfforaethol
Pennaeth Gwasanaeth	Catrin Roberts, Pennaeth Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl
Awdur yr adroddiad	Steve Price, Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Teitl	Polisi'r Cyngor ar Hyfforddiant Aelodau

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Ym mis Mehefin 2023, ystyriodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd hyfforddiant i aelodau gan roi ei farn i'r Cyngor llawn ym mis Gorffennaf 2023. Mae'r adroddiad yn rhoi gwybodaeth am yr agweddau sydd heb eu datrys o hyfforddiant i aelodau.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Pwrpas yr adroddiad hwn yw cael argymhellion y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd am bolisi hyfforddiant gorfodol i aelodau a'u hadrodd i'r Cyngor llawn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn gwneud argymhellion priodol i'r Cyngor llawn ar unrhyw ofynion yn ymwneud â hyfforddiant gorfodol i aelodau.

4. Manylion yr adroddiad

Cyflwyniad

4.1. Dechreuodd rhaglen o ymsefydlu, hyfforddiant a datblygu i aelodau yn syth ar ôl etholiadau'r Cyngor ym mis Mai 2022. Mae'r sesiynau a gyflwynwyd fel rhan o'r ymsefydlu cychwynnol i aelodau newydd a'r rhai oedd yn dychwelyd, yn cynnwys hyfforddiant ar God Ymddygiad y Cyngor, darpariaeth TGCh aelodau, ymgyswrtu â gwasanaethau, cydraddoldeb ac amrywiaeth, diogelu a chyflwyniad i Graffu. Darparwyd hyfforddiant hefyd i gyflawni swyddogaethau penodol fel aelodau, er enghraifft, i aelodau o'r Pwyllgorau Cynllunio neu Lywodraethu ac Archwilio, a gweithredu fel 'rhiant corfforaethol'. Mae cyfleoedd hyfforddi wedi parhau ac mae sesiynau hyfforddiant a datblygu newydd neu loywi wedi bod ar gael yn rheolaidd i aelodau.

Hyfforddiant Gorfodol a Dewisol

4.2. Gallai'r Cyngor benderfynu dewis hyfforddiant penodol i fod yn orfodol i'r holl aelodau, neu i aelodau sy'n gwneud swyddogaethau penodol. Mae mynychu o leiaf un sesiwn hyfforddiant ar God Ymddygiad Aelodau yn ystod bob tymor llawn yn hanfodol, gan fod y gofyniad wedi ei gynnwys yn y Cod Ymddygiad Aelodau. Mae'r Cyngor wedi parhau i gynnal hyfforddiant gorfodol i aelodau'r Pwyllgor Cynllunio, oherwydd y rôl lled farnwrol.

4.3. I alluogi aelodau i gyflawni eu rhwymedigaethau, byddai angen cynnig unrhyw hyfforddiant gorfodol ar amseroedd priodol, a dros gyfnod realistig. Nid yw'r trefniadau polisi rheolwr atebol a hyfforddiant i staff yn briodol i gynghorwyr gan eu bod yn ddeiliaid swydd wedi eu hethol yn hytrach na gweithwyr. Fodd bynnag, gallai'r Cyngor gefnogi polisi hyfforddiant gorfodol i aelodau, er enghraifft trwy:

- Darparu cofnodion hyfforddiant i'r arweinwyr grŵp.
- Adrodd ar gofnodion hyfforddiant gorfodol i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio neu'r Pwyllgor Safonau.
- Cyhoeddi cofnodion o fethu â chydymffurfio â gofynion gorfodol.
- Grwpiau'n annog cwblhau hyfforddiant gorfodol ac ystyried hyn wrth ddyrannu rolau i'w haelodau.

4.4. Penderfynodd y Cyngor blaenorol y byddai'r cyrsiau hyfforddi canlynol yn orfodol:

- Cod Ymddygiad - unwaith y tymor / Cynllunio - dau ddigwyddiad hyfforddiant bob blwyddyn (ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor Cynllunio) / Trwyddedu - dau ddigwyddiad hyfforddiant bob blwyddyn (ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor Trwyddedu) / Diogelu Data a GDPR - hyfforddiant blynyddol ond newidiwyd wedyn i unwaith y tymor / Cyllid Llywodraeth Leol - unwaith y tymor / Diogelu - unwaith y tymor / Rhianta Corfforaethol - unwaith y tymor.

4.5. Ym mis Mehefin 2023, argymhellodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd y dylid gosod gofynion hyfforddiant gorfodol rhesymol ar gyfer pynciau a rolau priodol. Credai'r pwyllgor fod defnyddio 'unwaith y tymor' fel amserlen ar gyfer cwblhau hyfforddiant gorfodol yn anaddas. Roedd y pwyllgor yn cefnogi rôl i grwpiau gwleidyddol ac arweinwyr grwpiau i annog cydymffurfiaeth ag unrhyw ofynion hyfforddi gorfodol ac yn cefnogi defnyddio cosbau priodol am fethu â chydymffurfio.

4.6 Ym mis Gorffennaf 2023, ystyriodd y Cyngor llawn faterion hyfforddiant aelodau ac argymhellion y pwyllgor ond ni lwyddodd i gytuno ar bolisi hyfforddiant gorfodol a chosbau cysylltiedig i'r Cyngor. Cyfeiriodd y Cyngor y mater o ystyried hyfforddiant gorfodol aelodau at yr arweinwyr grŵp, a ofynnodd am arolwg i egluro barn aelodau.

4.7 Mae canlyniadau'r arolwg, a agorwyd ym mis Chwefror hyd at 8 Mawrth, ac oedd ar agor i gynghorwyr, uwch swyddogion ac aelodau lleyg, ynghlwm fel Atodiad 1.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Nid yw'r adroddiad hwn yn cyfrannu'n uniongyrchol at y Blaenoriaethau Corfforaethol, ond bydd aelodau etholedig sydd wedi'u hyfforddi ac yn cael cymorth priodol yn cyfrannu at berfformiad y Cyngor ym meysydd strategaeth, datblygu polisiau a gwneud penderfyniadau.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Darperir mwyafrif y cynllun hyfforddi gan swyddogion y Cyngor. Nid yw hyn yn gofyn am arian ychwanegol ond mae yn gofyn am amser swyddogion ac mae hynny'n ffactor ym maint a chymhlethdod y rhaglen hyfforddi y gellir ei darparu. Mae angen hwyluso rhai sesiynau hyfforddi'n allanol gyda chostau'r hyfforddiant hwn yn dod o'r

gyllideb hyfforddiant aelodau. Mae modiwlau e-ddysgu ar gael ar gyfer rhai pynciau hefyd.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o Effaith ar Les?

7.1. Nid oes angen aseiad o'r effaith ar les ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Adroddir ar faterion hyfforddi a datblygu aelodau i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd a'r Cyngor Llawn. Ymgynghorwyd ag arweinwyr y grwpiau gwleidyddol i gael eu barn am hyfforddiant aelodau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nid oes angen Datganiad gan y Prif Swyddog Cyllid ar gyfer yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Nod hyfforddiant a datblygiad yw rhoi'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen ar aelodau i gyflawni gwahanol swyddogaethau'r cynghorydd a'r aelod lleyg modern. Heb yr hyfforddiant a'r datblygiad priodol mae mwy o risg hefyd y ceir cwynion ac y bydd penderfyniadau'n cael eu herio'n llwyddiannus. Fel nodwyd yn adran 6 uchod, i raddau helaeth mae darpariaeth hyfforddiant i aelodau yn dibynnu ar allu staff y Cyngor i ddarparu hyfforddiant ar eu meysydd gwaith a'u harbenigedd.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Responses from “Survey of Members: Council Policy on Mandatory Training”

The aim of this survey is to provide Council with information from elected members, SLT and lay members on member training. In particular, the survey sought feedback on what training should be mandatory and to what extent, and what sanctions should be applied to address instances of non-compliance with any mandatory training required by Council of its members.

Responses:

Question 1 asked respondents to indicate whether they are a councillor, lay member or officer. The results show 30 responses were received in total.

1. Please indicate whether you are:

Question 2 asked respondents to state whether they think the training topics shown in the first (Training) column should be mandatory for all councillors, mandatory for certain councillors, or not mandatory for anyone. The table below shows the outcome of this question.

The options that received the most votes are highlighted in green.

Training:	Mandatory for All	Mandatory for Certain Members	Not Mandatory
Chairing of Meetings	26.9%	61.5%	11.5%
Climate Change / Ecological Emergency	64.3%	14.3%	21.4%
Code of Conduct	89.3%	3.6%	7.1%
Corporate Governance	39.3%	46.4%	14.3%
Corporate Parenting	51.9%	22.2%	25.9%
Data Protection	72.4%	13.8%	13.8%
Equality / Diversity	75.9%	13.8%	10.3%
Gypsy and Traveller	46.4%	35.7%	17.9%
Health and Safety	51.9%	33.3%	14.8%

Training	Mandatory for All	Mandatory for Certain Members	Not Mandatory
Local Government Finance and Budget Setting	50%	35.7%	14.3%
Licensing (Committee)	11.1%	70.4%	18.5%
Mental Health and Wellbeing	59.3%	22.2%	18.5%
Performance Data	13.8%	55.2%	31%
Planning Committee	22.2%	70.4%	7.4%
Questioning Skills	31%	34.5%	34.5%
Safeguarding	66.7%	22.2%	11.1%
Schools and Education	37%	33.3%	29.6%
Scrutiny (introduction)	42.3%	38.5%	19.2%
Wellbeing of Future Generations Act	50%	25%	25%
Welsh Language Standards	46.4%	35.7%	17.9%

Question 3 asked respondents if they had any comments relating to their answers in question 2. The responses are listed below:

- We should all have a mandatory standard of training equally so all of them makes sense as all of them criss-cross everything that we do or become involved in or observe. If we don't all have at least a basic level of training, how can we possibly contribute?
- Should be optional, due to existing overall workload.
- There are some topics I would not feel qualified to scrutinise as out of my field of knowledge.
- Concerned that there are different of what 'Corporate Governance' means. If seen as just necessary legal and finance processes then it may not be seen as something for all members, whereas since the true meaning is much wider than it should be mandatory for all members.
- The key thing here is determining who should require mandatory training. I think it is mostly obvious - Scrutiny members require scrutiny training, at least one member of each group should have training in some subjects etc (this makes pt8 tricky though).
- I have suggested many are mandatory for all. Perhaps, if the training is mandatory for just certain Cllr's - e.g. planning, the training could be made available for any Cllr's who wish to attend.
- A one off [*in relation to questioning skills*].

Question 4 focused on how often mandatory training should be undertaken.

4. For the topics you noted as mandatory in question 2, please indicate how often the training should be undertaken.

Question 5 asked if they had any comments or suggestions relating to their answers to question 4 and the timescales for completing the mandatory courses. The responses are listed below:

- Once per council term
- Really, we should then be asked how frequent for each one we've ticked as mandatory as the frequency is different for each. Maybe tag some of them as much as possible onto County Council meetings as we're all there for those anyway?
- Once a term or any change in legislation
- Biannually due to workload
- Some should be annually some less often.
- completed once a term or as and when new legislation is introduced.
- Some could be annual; others more often; others as a one-off
- Don't think this question is designed well - the frequency depends on the particular topic. Code of Conduct, for example, should be annual, but others could be less frequent. There needs to be a balance struck with available time for training from members and also be officers (or others) delivering training.
- Training should be per term (5 years)
- This will depend on the subject area - safeguarding for example should be annually whereas questioning skills could be once a term.
- I would suggest that the frequency of training could vary with some areas such as data/GDPR protection, safeguarding etc needing a biannual refresher and other aspects such as Finance and budget setting etc on a 1 in a term basis.
- Within the year
- None

Question 6 asked if there are any topics not listed above on which respondents would like training to be provided? The responses are listed below:

- Councillors need a Council led process of legal redress against malicious accusations or slander by the public.
- Housing & Homelessness: annual
- The Constitution - how the different groups, committees and key officers' function and relate together. This need not be annual but should be mandatory for all members (including lay) upon induction.
- Use of social media and other communication platforms mandatory

Question 7 queried whether the Council should have measures in place to promote compliance with mandatory training requirements:

7. Should the training topics designated by Council as mandatory be accompanied by measures to promote compliance with Council's policy?

If the Council decided to have measures to promote compliance with its mandatory training policy respondents were asked in **question 8** for their views on the suitability of 4 potential measures.

The options that received the most votes are highlighted in green:

	Yes, I support this measure	No, this measure is not appropriate	I am unsure / No response
Provision of training records to the group leaders	82.1%	10.7%	7.1%
Public reporting of mandatory training records to an appropriate committee	53.6%	32.1%	14.3%

Publishing details of non-compliance with mandatory training requirements	44.4%	33.3%	22.2%
Groups reviewing & encouraging the completion of mandatory training / consideration of training in the allocation of roles	66.7%	14.8%	18.5%

Finally, respondents were invited to leave any further comments that had not been covered in their responses. The following comments were received:

- Councillors have a heavy workload already without mandatory training
- Mandatory means mandatory
- Agree with mandatory training and need for measures to promote compliance, but consideration needs to be given to means of training - attendance at formal group training sessions may not always be necessary, but online training which requires some questions to be answered may be a more appropriate in some cases.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y cyfarfod	22 Mawrth 2024
Swyddog Arweiniol	Steve Price, Rheolwr y Gwasanaethau Democrataidd
Pennaeth Gwasanaeth	Catrin Roberts, Pennaeth Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl
Awduron yr adroddiad	Karen Evans a Rhian Evans, Cydlynwyr Craffu
Teitl	Trefniadau Craffu Rhanbarthol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Darparu gwybodaeth am sut mae trefniadau Craffu awdurdod lleol yn berthnasol i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus rhanbarthol.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Cydymffurfio â chais y Pwyllgor a darparu gwybodaeth am sut mae trefniadau Craffu awdurdod lleol yn berthnasol i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus rhanbarthol ac am ddulliau craffu ar amryw gyrrff rhanbarthol neu gyrrff is-ranbarthol ar hyn o bryd.

3. Beth yw'r Argymhelliad?

3.1 Bod y Pwyllgor yn ystyried a thrafod y wybodaeth a ddarparwyd.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Mae'r adroddiad hwn yn darparu trosolwg o'r trefniadau craffu amrywiol sydd ar waith ar hyn o bryd, neu sy'n cael eu cynnig, ar gyfer y cyrrff gwasanaethau

cyhoeddus rhanbarthol/is-ranbarthol sy'n gysylltiedig yn uniongyrchol gydag awdurdodau lleol ar draws rhanbarth gogledd Cymru.

- 4.2. Gydag awdurdodau lleol yn ceisio cydbwysu galw cynyddol am wasanaethau yn erbyn adnoddau sy'n lleihau, a hynny am y dyfodol rhagweladwy, mae'n bosibl y bydd dulliau rheolaeth ranbarthol ar gyfer darparu gwasanaethau cyhoeddus yn dod i'r amlwg. Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru (LIC) wedi cyfarwyddo y dylai meysydd penodol o ran darparu gwasanaethau gael eu harwain gan gynlluniau rhanbarthol, a dyna pam y penderfynodd sefydlu Cydbwyllgorau Corfforedig. Mae'r ffactorau hyn yn atgyfnerthu'r angen i awdurdodau lleol fod â threfniadau craffu cadarn ar waith i ddiogelu darpariaeth gwasanaethau o ansawdd uchel, wedi'u cydlynu'n rhanbarthol, yn eu hardaloedd lleol.
- 4.3. Nid yw rhanbartholi darpariaeth gwasanaeth yn gysyniad newydd. Crëwyd Heddlu Gogledd Cymru a Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru (Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn ddiweddarach) fel rhan o brosesau ad-drefnu llywodraeth leol cynharach. Er nad oes prosesau ad-drefnu llywodraeth leol pellach yn cael eu cynnig ar hyn o bryd, mae nifer o gyrff gwasanaethau cyhoeddus rhanbarthol yn bodoli eisoes, â'r nod o greu synergedd rhwng amryw sefydliadau, osgoi ailadrodd gwaith, a lleihau costau darparu gwasanaethau.
- 4.4. Ar lefel strategol, mae nifer o fyrddau neu wasanaethau sy'n gweithredu ar sail ôl-troed rhanbarthol neu is-ranbarthol ar hyn o bryd. Yn debyg i awdurdodau eraill, mae Sir Ddinbych yn cyfrannu at waith y cyrff hyn. Yn rhanbarthol, y prif rai ar hyn o bryd yw:

- GWE (Gwasanaeth Rhanbarthol Gwella Ysgolion)
- Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru
- Cyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru
- Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru
- Cyd-Bwyllgor Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru
- Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru

Is-ranbarthol

- Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych
- Cyd-bwyllgor Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

- 4.5 Gan mai cyrff darparu gwasanaethau cyhoeddus yw'r rhain, mae'n briodol bod eu gweithgareddau a'u penderfyniadau'n cael eu deall yn briodol a'u bod yn dryloyw i'r gymuned ehangach. Mae gan bwyllgorau craffu'r awdurdod lleol rôl bwysig i'w chwarae wrth ymgysylltu ag aelodau a'r cyhoedd o ran darparu gwasanaethau rhanbarthol ac wrth ddarparu her a mesurau atebolrwydd lle bo angen.
- 4.6 Mae'r Rheoliadau neu Gytundebau a sefydlodd y cyrff uchod yn nodi bod gofyn iddynt fod yn ddemocrataidd atebol i'w hawdurdodau cyfansoddol trwy graffu. Er bod y Rheoliadau neu Gytundebau a sefydlodd Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru a'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn nodi bod gofyn i bob awdurdod lleol ddynodi pwyllgor craffu penodol i graffu ar y cyrff hyn, mae'r trefniadau craffu ar eu cyfer yn amrywio ar draws y rhanbarth. Mae'r tabl yn Atodiad 1 yn darparu trosolwg o'r trefniadau craffu presennol ar gyfer GwE, Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, y Cyd-bwyllgor Corfforedig a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ar draws y rhanbarth.

Trefniadau presennol Sir Ddinbych

- 4.7 **Gwasanaeth Rhanbarthol Gwella Ysgolion (GwE):** Ar hyn o bryd, mae swyddogion GwE yn mynychu pwyllgorau Craffu (yn bennaf y Pwyllgor Craffu Perfformiad) gyda swyddogion y Gwasanaeth Addysg, ar wahoddiad y Pwyllgor, i drafod materion sy'n ymwneud â chefnogi ysgolion a pherfformiad. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn Atodiad 1.
- 4.8 **Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru:** Mae adroddiad chwarterol a blynyddol i'r Pwyllgor Craffu ar gynnydd yn erbyn Bargen Dwf Gogledd Cymru yn ofyniad Cytundeb y Fargen Derfynol. Fel rhan o Gytundeb y Fargen Derfynol, cytunodd pob un o'r chwe awdurdod lleol ar 'Brotocol Craffu', a chaiff diweddariadau rheolaidd am waith Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru eu cyflwyno i bwyllgor Craffu 'perthnasol' pob awdurdod. Mae Sir Ddinbych wedi dynodi'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau fel ei bwyllgor Craffu 'perthnasol' ar gyfer y diben hwn. O ganlyniad, mae'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau yn cael adroddiadau perfformiad Chwarter 1, 2 a 3 Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru er gwybodaeth, yna caiff adroddiad Chwarter 4 a'r Adroddiad Blynyddol eu cyflwyno'n ffurfiol i'r Pwyllgor gan Arweinydd y Cyngor (cynrychiolydd CSDd ar Fwrdd Uchelgais Economaidd

Gogledd Cymru) a swyddogion o Swyddfa Rheoli Portffolio'r Bwrdd. Mae'r 'Protocol Craffu' a nodir uchod yn cynnwys dull a gytunir ar gyfer delio ag achos o 'Alw i Mewn' hefyd.

Gan fod 'lles economaidd' yn un o'r pwerau a roddwyd i Gyd-bwyllgor Corfforedig newydd Gogledd Cymru, bu rhywfaint o drafodaeth am drosglwyddo swyddogaethau'r Bwrdd i'r Cyd-bwyllgor. Byddai hyn yn golygu y byddai Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn is-bwyllgor i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae pob un o'r chwe awdurdod lleol wedi cymeradwyo'r newid hwn mewn egwyddor, fodd bynnag, nid yw'r trefniadau hyn wedi'u cadarnhau eto a bydd rhaid i unrhyw newid gael ei gymeradwyo gan Aelodau. Bydd trefniadau craffu ar gyfer Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn Sir Ddinbych, fel mewn mannau eraill, yn parhau ar eu ffurf bresennol nes i'r sefyllfa gael ei hegluro.

4.9 Cyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru: Creodd Llywodraeth Cymru Gyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru dan Reoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (Cymru) 2021. Daeth i fodolaeth ar 1 Ebrill 2021 ac roedd gofyn gwneud trefniadau i weithredu ei swyddogaethau o 30 Mehefin 2022. Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn gorff strategol lefel uchel a rhoddir pwerau iddo o ran:

- datblygu cynllun trafniadaeth rhanbarthol strategol
- datblygu cynllun datblygu strategol a
- sicrhau lles economaidd cyffredinol y rhanbarth

Mae aelodaeth y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cynnwys cynrychiolwyr o'r chwe awdurdod lleol a Pharc Cenedlaethol Eryri. Dim ond mewn perthynas â datblygu'r Cynllun Datblygu Strategol y mae gan aelodau Parc Cenedlaethol Eryri hawliau pleidleisio ar y Cyd-bwyllgor.

Mae gwaith ar ddatblygu trefniadau craffu a fframwaith craffu ar gyfer y Cyd-bwyllgor yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Gallai'r trefniadau hyn gynnwys creu Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu Gogledd Cymru. Caiff rhagor o wybodaeth ei darparu wrth i'r trefniadau hyn ddatblygu.

4.10 Cyd-Bwyllgor Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru: mae'r Bwrdd hwn yn cynnwys cynrychiolwyr o bob un o awdurdodau lleol Gogledd Cymru, ar wahân i Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam. Fe'i sefydlwyd i greu strategaeth a chaffael

gwasanaethau ar gyfer cael gwared ar wastraff gweddilliol ar y cyd. Ar hyn o bryd, nid oes trefniadau craffu rheolaidd ar waith yn Sir Ddinbych ar gyfer y Cyd-bwyllgor hwn.

4.11 Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru: mae'r asiantaeth hon yn rheoli, cynnal a chadw a darparu gwelliannau ar y rhwydwaith ffyrdd strategol yng ngogledd a chanolbarth Cymru ar ran Llywodraeth Cymru. Mae'n gweithredu ar sail partneriaeth rhwng 8 awdurdod lleol gogledd a chanolbarth Cymru. Ar hyn o bryd, nid oes trefniadau craffu rheolaidd ar waith yn Sir Ddinbych ar gyfer Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru.

4.12 Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych: Mae Adran 58 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a Rheoliad 3 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyd-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu) (Cymru) 2013 yn darparu ar gyfer sefydlu cyd-bwyllgor craffu gan ddau neu fwy o awdurdodau lleol, trwy gytundeb. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a Chyngor Sir Ddinbych wedi cytuno i sefydlu Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu ar ddibenion craffu a chydymffurfio â dyletswyddau a roddir ar bwyllgorau Craffu o ran Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn cwrdd ddwywaith y flwyddyn ar hyn o bryd.

Er bod un Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus arall ar y cyd yng ngogledd Cymru a bod y ddau arall wedi datblygu Cynllun Lles ar y cyd, Conwy a Sir Ddinbych yw'r unig siroedd sydd wedi sefydlu Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu. Mae Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn gweithredu yn union yr un modd ag unrhyw bwyllgor craffu awdurdod lleol, ac mae ganddo bwerau galw i mewn i'w defnyddio os oes gofyn.

Cyrff neu fyrddau rhanbarthol ac is-ranbarthol sy'n destun craffu yn Sir Ddinbych

4.13 Mae nifer o gyrff rhanbarthol neu is-ranbarthol eraill yn bodoli a gaiff eu craffu'n rheolaidd yn Sir Ddinbych. Y rhain yw:

Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Conwy a Sir Ddinbych – mae aelod o'r Pwyllgor hwn yn mynychu'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau o leiaf bob blwyddyn yn unol â gofynion adran 19 a 20 Deddf yr Heddlu a Chyfiawnder 2006. Dan y

Ddeddf hon, mae gofyn i bob awdurdod lleol fod â Phwyllgor Craffu Trosedd ac Anrhefn.

Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru – Y Bwrdd hwn yw un o'r 7 bwrdd a sefydlwyd ar draws Cymru i ddod ag awdurdodau lleol, byrddau iechyd lleol, y trydydd sector, defnyddwyr gwasanaeth a gofawyr at ei gilydd i gydweithio wrth gynllunio a darparu gwasanaethau o ran oedolion ag anghenion gofal a chymorth, gofawyr a phlant. Mae Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn gweithredu ar ôl-troed pob un o'r saith Bwrdd Iechyd yng Nghymru. Yn Sir Ddinbych, caiff Adroddiad Blynyddol y Bwrdd ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau.

4.14 Yn ogystal, mae trefniadau rhanbarthol eraill yn bodoli y gellir eu gwahodd ar gyfer craffu ar unrhyw adeg os bydd Aelodau'n teimlo y byddai elfennau o'u gwaith yn elwa o graffu. Mae'r rhain yn cynnwys **Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru a Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng Rhanbarthol Siroedd Gogledd Cymru**. Nid oes yr un o'r uchod yn destun craffu rheolaidd yn Sir Ddinbych ar hyn o bryd.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Mae gwaith partneriaeth effeithiol yn allweddol er mwyn i'r Cyngor wireddu ei uchelgais o ddarparu ei Gynllun Corfforaethol. Mae gan Graffu rôl hanfodol i'w chwarae wrth feithrin perthnasoedd gyda sefydliadau partner, gyda'r bwriad o sicrhau gwerth am arian a sicrhau bod gwasanaethau o ansawdd uchel yn cael eu darparu i breswylwyr lleol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Nid oes unrhyw gostau'n codi'n uniongyrchol o lunio'r adroddiad hwn. Bydd angen i unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â chefnogi craffu ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus gael eu hystyried fel rhan o'r costau sefydlu os a phan fydd unrhyw drefniadau rhanbarthol yn cael eu cynnig.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Nid yw'n berthnasol gan nad oes angen gwneud penderfyniad.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Nid yw'n berthnasol gan fod yr adroddiad hwn er gwybodaeth i'r Pwyllgor.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Amherthnasol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ni ei wneud i'w lleihau?

10.1. Nid oes unrhyw risgiau wedi'u nodi o ran llunio'r adroddiad hwn. Fodd bynnag, mae craffu yn elfen allweddol o wneud penderfyniadau effeithiol, felly mae'n hanfodol bod yr holl drefniadau darparu gwasanaethau cyhoeddus, ar sail ardal awdurdod lleol, neu ar sail is-ranbarthol neu ranbarthol, yn cael eu dwyn i gyfrif yn effeithiol trwy system graffu gadarn.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Nid oes angen gwneud penderfyniad. Mae'r sail ddeddfwriaethol ar gyfer y meysydd a gwmpesir o fewn yr adroddiad hwn yn cynnwys Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000, Adran 58 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a Rheoliad 3 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyd-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu) (Cymru) 2013.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Current scrutiny arrangements across North Wales for scrutinising regional/sub-regional bodies

Regional/Sub-regional bodies	GwE	Public Services Boards (PSBs)	North Wales Economic Ambition Board (NWEAB)	North Wales Corporate Joint Committee (CJC)
<p>Denbighshire</p> <p>GwE attend for specific topics upon request from the Scrutiny Committee and/or Education Service officers. Denbighshire’s scrutiny committees do not regularly scrutinise GwE’s annual report or receive a</p>	<p>Joint Overview & Scrutiny Committee (JOSC) established with Conwy for the purpose of scrutinising the Conwy & Denbighshire PSB (currently meets twice a year)</p>	<p>Quarters 1, 2 & 3 performance reports circulated to members of the designated Scrutiny Committee (Partnerships SC) for information. Q4 & Annual Performance Report presented formally to Partnerships Scrutiny Committee for discussion</p>	<p>Scrutiny arrangements and scrutiny framework currently under development – further information will be provided as these arrangements develop.</p>	

	bespoke report on GwE's activities in Denbighshire			
Conwy	Bespoke Annual Report on GwE's activities etc. in Conwy presented to the Education & Skills Overview & Scrutiny (O&S) Committee	JOSC established with Denbighshire for the purpose of scrutinising the Conwy & Denbighshire PSB (currently meets twice a year)	Quarters 1, 2 & 3 performance reports circulated to members of the designated Scrutiny Committee for information. Q4 & Annual Performance Report presented formally to the designated Scrutiny Committee for discussion	Scrutiny arrangements and scrutiny framework currently under development – further information will be provided as these arrangements develop.
Flintshire	Bespoke Annual Report on GwE's activities etc. in Flintshire presented to the Education, Youth & Culture O&S Committee	The Corporate Resources O&S Committee is the Council's designated scrutiny committee for scrutinising the PSB. Although Flintshire has developed a joint Well-being plan with Wrexham County	Quarters 1, 2 & 3 performance reports circulated to members of the designated Scrutiny Committee for information. Q4 & Annual Performance Report presented formally to the designated Scrutiny Committee for discussion	Scrutiny arrangements and scrutiny framework currently under development – further information will be provided as these arrangements develop.

		Borough Council, it is only a joint Plan agreed by two standalone PSBs which are scrutinised by both councils' designated scrutiny committees on an individual basis		
Gwynedd	Bespoke Annual Report on GwE's activities etc. in Gwynedd presented to the Education & Economy Scrutiny Committee	Communities Scrutiny Committee is the designated Scrutiny Committee for scrutinising the Joint Gwynedd & Ynys Môn PSB (although a formal joint PSB exists, no joint scrutiny arrangements have been established)	Quarters 1, 2 & 3 performance reports circulated to members of the designated Scrutiny Committee for information. Q4 & Annual Performance Report presented formally to the designated Scrutiny Committee for discussion	Scrutiny arrangements and scrutiny framework currently under development – further information will be provided as these arrangements develop.
Wrexham	Generic Annual Report accompanied by a bespoke report on education issues	The Corporate, Performance, Resources & Governance Scrutiny Committee is the Council's designated scrutiny	Quarters 1, 2 & 3 performance reports circulated to members of the designated Scrutiny Committee for information.	Scrutiny arrangements and scrutiny framework currently under development – further information will be provided

	and priorities in Wrexham (prepared by the Head of Education) presented to the Lifelong Learning Scrutiny Committee	committee for scrutinising the PSB. Although Wrexham has developed a joint Well-being plan with Flintshire County Council, it is only a joint Plan agreed by two standalone PSBs which are scrutinised by both councils' designated scrutiny committees on an individual basis	Q4 & Annual Performance Report presented formally to the designated Scrutiny Committee for discussion	as these arrangements develop.
Ynys Môn	Generic Annual Report accompanied by a bespoke appendix detailing GwE's activities in Ynys Môn presented to the Partnership &	Ynys Môn's Partnership & Regeneration Scrutiny Committee is the designated Scrutiny Committee for scrutinising the Joint Gwynedd & Ynys Môn PSB (although a formal joint PSB exists, no joint scrutiny	Quarters 1, 2 & 3 performance reports circulated to members of the designated Scrutiny Committee for information. Q4 & Annual Performance Report presented formally	Scrutiny arrangements and scrutiny framework currently under development – further information will be provided as these arrangements develop.

	Regeneration Scrutiny Committee	arrangements have been established)	to the designated Scrutiny Committee for discussion	
--	---------------------------------------	--	--	--

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Democratic Services Committee Forward Work Plan

Meeting		Item (description / title)	Purpose of report	Author	Date Entered / Updated By
20 September 2024	1	An Archive for Webcasts	A review of the arrangements for archiving the Council's webcasts	Catrin Roberts / Steve Price	Feb 2023
	2	The Local Government & Elections (Wales) Act	To receive information on the implications of the Act.	Steve Price	Sept 2022/ deferred March 2024 (NH)
	3	Petition Scheme	To consider a new petition scheme	Catrin Roberts/ Jo Sutton	Feb 2024/ deferred March 2024 (NH)

Democratic Services fwp.doc
 Updated 13/3/2024 - NH

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag